

regards the beliefs, rituals, traditions, creating symbolic structures that reflect the peculiarities of forming emotional value halo burial place of Taras Shevchenko.

Key words: signature, national world view, values, priorities, characters linhvokulturnyy space.

УДК 398.83 (=161.2) : 392.5

Ірина МИХАЛЕВИЧ

РЕМІНІСЦЕНЦІЇ ВЕСІЛЬНОЇ ЕСТЕТИКИ В НАРОДНІЙ ЛЮБОВНІЙ ЛІРИЦІ

У пропонованій статті простежено вплив найпоширеніших образів та мотивів весільних пісень на необрядову творчість. Як відомо, лірика має багато спільніх рис із весільною пісенністю. На основі найпоширеніших образів та мотивів бачимо, що міфологічно-обрядове, функціональне чи естетичне наповнення весільної пісні присутнє у багатьох жіночих піснях через проникнення одного жанру в інший. Такого роду спільні елементи тримаються між собою або ж слабким зв'язком, бо ж присутні не лише у цих жанрах (наприклад, астральні або орнітологічні символи, якими багаті і веснянки, і колядки, і дитяча творчість тощо). Тісне проникнення спостерігаємо у мотивах, сюжетних ситуаціях або ж колізіях, оскільки вони притаманні поетиці лише жіночих або весільних пісень (мотив глумливого посилання дівчини або жінки по воду). Міфологічне трактування певних обрядів весільних пісень дозволяє по-іншому сприймати, на перший погляд, необрядову, пізню за походженням ліричну пісню.

Виокремлення та аналіз ремінісценцій обрядової пісенності в любовній ліриці допомагає глибше розуміти народні тексти у сфері морально-етичній та естетичній. Наявність таких міжжанрових зв'язків підтверджує монолітність фольклору як цілісного вияву народного світогляду, способу життя та мислення.

Ключові слова: весільна естетика, ліричність, символ, необрядова творчість, мотив, жіноча пісня, образ, сюжет, астральна символіка, рослинний світ, метафора.

Постановка проблеми. Кожен наступний у плані походження жанр народної творчості черпав усі можливі засоби, образи та мотиви з попередніх, давніших за походженням фольклорних зразків. Хоча лірична пісня – явище не дуже давнє за часом виникнення, проте це ніяк не спрошує розуміння її генези. Причому до засобів поетики залучалося не все, а лише те, що пройшло ретельний відбір у давніших текстах. Виспівані та вибрани народом найяскравіші образи та мотиви календарно-

обрядової, а особливо родинно-обрядової поезії лягли в основу любовної. Тому лірична пісня торкається абсолютно тих самих сфер, що й весільна. Цілком природно, як генетично пізніша вона мусила багато чого запозичити від попередниці. Зокрема й у плані естетики.

Список наукових праць з цієї проблематики обмежений, а наукові розвідки містять лише окремі згадки про спільність вказаних жанрів фольклору. Естетична система ліричних пісень частково висвітлена у наукових працях. Дослідження естетичного наповнення ліричних та весільних пісень як генетично спільніх жанрів не існує.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом існування фольклористики як науки теоретики фольклору лише побіжно звертали увагу на наявність спільніх мотивів у любовних піснях, з одного боку, та у веснянках, гайвках, баладах, весільних піснях, з іншого. До прикладу, на всепроникності різних жанрів фольклору акцентує увагу Ф. Колесса, називаючи такий процес у фольклорі "... рухливим життям пісенних варіантів..." [1, 121].

Цікаво, що І. Вагилевич чітко розрізняє "думки" (по суті, жіночі пісні) та "ладканя" (весільні обрядові пісні), зазначаючи, що "у ладканьох проколюється також туга, лиш не такого зарубу, як в думках [2, 19]".

Ліричні пісні були об'єктом досліджень і російського дослідника Ю. Круглова. У своїх напрацюваннях він вказує на ідентичність образів чоловіка та жінки у ліричних про сімейні відносини та у весільних піснях [3, 157].

Слід сказати, що таке нерозмежування наукової термінології фольклорних текстів весільної обрядовості та лірики через концептуальну близькість окремих образів чи мотивів сприяло сплутуванню окремих пісень, а згодом причинилося з'яви нових, проміжних жанрів фольклору.

Можливо, у зв'язку із цим сучасна дослідниця В. Білик вважає недоцільним протиставляти необрядові та обрядові ліричні пісні, вказуючи на відмінність зображення: "... твори першої групи можуть висловлювати почуття будь-якого члена суспільства, тоді як переживання, зображені в обрядових піснях, стосуються лише учасників обряду [4, 147]" . Такий вплив одного жанру на інший, а по суті генетично споріднений, почав збивати з пантелику багатьох науковців.

Свого часу українські етномузикологи (В. Гошовський, Б. Луканюк, Ю. Рибак, А. Іваницький та ін.) запроваджують у наукову термінологію немало нововведень. Гошовський, до прикладу, розподіляє весільні пісні на два розділи – обрядові та необрядові [5, 55]. Луканюк вважає за

доцільне серед весільних виділити "ладканки", а Іваницький вказує на необхідність у залежності від ритуально-обрядової чи гедоністичної ролі розрізняти весільні обрядові (сюди віднесені "ладканя" та "журні" пісні) і виконувану на весіллі, але необрядову за формулою лірику [6, 95]. Цікаво, що "розподілу" на менш дрібні жанри та його уточненню, на думку музикологів, підлягає лише весільна пісенна творчість, напевно, тому, що основоположним та центральним ядром тут виступає обряд. Весільні пісні додають йому формальної, утилітарної та естетичної довершеності. Проте недоречність таких уточнень та розподілу у жанровому складі обрядової пісенності очевидна. Не можна нівелювати ні складом ліричних жанрів, ні комплексом весільних пісень через їх, так би мовити, спільну образність чи символіку.

Дослідженням цього питання займається і сучасна дослідниця Л. Копаниця. На її думку, лірична пісня за своєю схожістю значною мірою наближена до календарної та весільної обрядовості, на перший погляд, не пов'язана з обрядом, проте "...в самому акті виконання несе якийсь обрядовий характер..."[7, 13-14]", набуваючи власних стилістичних рис значно пізніше. Тому важливим завданням є простежити первісні корені, які лягли в основу певного жанру, а потім у поєднанні з новими стилістичними рисами створили його сучасний вигляд.

На думку фольклориста В. Давидюка, "...календарно-обрядова і родинно-обрядова поезія – це поезія колективу, общини. Ліричні ж пісні є глибоко індивідуальними [8, 213]"¹. В основі обрядової пісні, на думку дослідника, лежить своєрідний канон, передбачуване зображення дій чи слова. Переживаючи певний обряд, ми нібито знаємо, що в ньому має бути далі.

Лірична пісня (назва свідчить про специфіку тексту) несе індивідуальний настрій. На перший погляд, звичайний текст завдяки нетиповій символіці, образній системі, нетрадиційній сюжетності постає перед нами як незвична, глибоко емоційна поезія. Весільна пісня розповідає про найщасливіший момент людського життя, лірична – найчастіше – про драматично-трагічний. Звісно, несхожість саме у цьому необрядової та обрядової пісенності все ж не означає їх генетичної неспорідненості чи відсутності певних спільних особливостей. Звісно, зв'язок між ними існує.

Мета статті. Значна кількість лише побіжних або неточних напрацювань фольклористів спонукає до синхронного аналізу ліричних та весільних пісень. Дотепер дослідники займалися більш ґрунтовно вивченням образності ліричних пісень (Л. Копаниця), їх символіки (М. Костомаров, О. Потебня), строфічної будови (Ф. Колесса),

естетики (І. Денисюк, Я. Гарасим). Розгляд весільної пісенності – проблема теж не з нових (М. Костомаров, Шубравська, В. Давидюк, О. Цвид-Гром, З. Марчук, С. Подолюк), проте вивчення спільноти генези зазначених фольклорних зразків, вплив одного жанру на інший – ці питання лишаються нез'ясованими. Поява такої розвідки сприятиме глибшому пізнанню народної лірики – не лише через відображення у ній побуту чи естетичної ваги пісні, а і як співжиття міфологічного, утилітарного та естетичного первів народної словесної творчості у різних жанрах.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, народна творчість, а надто весільні та ліричні пісні відображають дуже часто кардинально протилежні, але однаково яскраві сторінки з життя людини. Чи не в кожній ліричній пісні вже з перших рядків тексту – звернення до природних сил чи явищ, співжиття з ними, співпереживання чи незначна, але емоційно насычена деталь: «Ой ти, соловей, пташечко мила!» [9, 32]; «Ой на горі на високій каміні гору меле» [9, 81]; «Ой по улиці та метіль струже» [9, 160]; «Ой роду мій, ой роду мій, ой роду мій милий, / Розійшовся по всім світі, як той туман сивий» [9, 222-223]; «Зродили опеньочки коло колодочки» [9, 246-247]; «Ой ти, дібровная та зозуленька» [9, 60]; «Ой ти, соловей, золоте перо» [9, 50]; «На городі квітки в'уться, / А за мене хлопці б'уться» [9, 96].

Весільна пісенність – не виняток такої традиції. На початку чи не кожної весільної пісні, як і ліричної, знаходимо безліч образів природи та оточення людини. Таким чином нерідко створюється своєрідне коло паралелізму, у якому людина, її настрій, скрутне становище співставлені з природними явищами, предметами побуту чи характерними певній місцевості представниками флори та фауни: «Ой в заворотю камінь-золотто, / Аж там рясоňка впала, / Ой там Марися молоденькая / Красоňку розсівала» [10, 15]. Діалоги, полілоги між персонажами-людьми і предметами не є рідкістю. Навпаки, досить часто у весільній пісні неживі в реальності герої набувають властивостей людини, а тому весь текст пісні набуває казково-міфічної сакральності: «Піч наша регоче, / Короваю хоче, / А припічок усміхається, / Короваю дожидається» [10, 355]. На цьому прикладі легко простежити перехід міфологічного наповнення образу в естетичне.

Солярно-астральну символіку вважають "одним з найдавніших та найпродуктивніших художніх ресурсів...[11, 138]", котра формує естетичне сприйняття народної творчості, пісенної в тому числі. Присутність таких образів у весільних піснях підкреслює значимість і пошану до учасників обряду з таким же пітетом, як і до небесних світил: «Слала зіронька до місяченъка ще вчора ізвечора: / – Гей, як ти зійдеш

ранче від мене, зачекай же на мене. / Слала модала до молодого ще вчора із вечора: / – Як ти сі збудиши борше від мене, поверни ж ти до мене» [10, 454]; «Марисюня, як зірка сяє» [10, 46]; «Зробіть йому коровай красний, / Як на небі та й місяць ясний. / Зробіть йому шишечок дрібненьких, / Як на небі зірочок ясненських» [10, 386-387]; «Ой з-за гірря, місяченьку, з-за гірря, / Заводимо молодого за стілля» [10, 446].

Ліричні пісні містять цілий комплекс астральних образів (місяченько, сонейко, зірочки і под.), що вже стали символами народної пісенності: «Я ж думала, я ж думала, / Що сонечко сходе; / А то ж мій миленький / По садочку ходе» [12, 208]; «Засяяв мілий, як сонце» [12, 94]; «Вечірня зоря» [12, 162]; «Світова зоря» [12, 162]; «Мама, як зоря» [12, 133].

Необділена любовна лірика і образами природних стихій чи явищ (дош, вітер, грім, хмара, туман, буря тощо), які виступають співрозмовниками головних героїв пісні, виконують інколи роль повноцінних персонажів, створюючи у пісні паралельний світ до світу реального.

Зазвичай вони передають емоційний стан дівчини чи жінки, котра терпить біду від рідних чи чоловіка: «Ой на той двір, де мілий мій, да вихор не вдарить, / А свекруха, стара сука, вечеряти варить» [12, 157]; «І дощ іде, і хмар нема, / Тільки близнакавка: / Розсердився мій миленький / Так, як вишкварка» [9, 93]; «Стороною дощ йде, а низом туман, / На моєму серденьку журба та печаль» [12, 212].

Порівняймо присутність аналогічних образів у весільній пісенності: «В Мізюринцях громить дуже, В Радишівці дощик іде, В Дедеркалах ріки течуть, А в Галюні коровай печуть» [10, 125]; «За гаєм чорна хмара, / За столом хороша пара, / Обос рум'янесенькі, / А очка чорнесенькі» [10, 46].

Образи атмосферних явищ підкреслюють негативізм, небезпеку, біду чи складні сімейні обставини і у весільних, і в ліричних піснях. Тільки їх присутність у ліриці допомагає передати складність межової ситуації, велику тугу за домівкою, ріднею чи скруту, тоді як у весільній пісенності вони не несуть надто трагічного забарвлення.

Символи, пов'язані з рослинним світом, є неодмінними як і в народних ліричних піснях, так і у весільних (ліщинонька, рута-м'ята, зелений барвіночок, яра пшениченька, верба кучерява, густа лоза, біла береза, зелена вишня, ячмінь вусатий, горох стручкуватий, яра рута, гіркий полин, колюча шипшина та ін.) Гарасим зазначає, що "естетична продуктивність рослинних засобів... найвиразніше проявляється при портретуванні людської зовнішності... [11, 119]". Найпоширенішим

серед усіх, напевно, є образ калини. У весільному обряді – свідчення незайманості до шлюбної ночі, вроди нареченої: «Як з калинонки роса, / Так з тебе молодої краса» [10, 10]; «Ой січена калинонка, січена, / Ой ладом, ладом, січена, / Уже наша Марисюня звінчана» [10, 35]; «Поки ж я, моя матінко, / Коло тебе робила, / На твоїм подвір'ячку / Калиночкою цвіла. / Як від тя, моя матінко, / Мене молоду взяли, / Тогди від личка моого рум'яного / Калиночку відняли» [10, 122]; «Ой метений садочок, метений, / Червоною калиною саджений, / Ніхто в тому садочку не бував, / Молоденький Івасюнько коником грав» [10, 28]. Останній приклад показовий, адже завдяки метафоричній образності пісня набуває еротичного змісту, що притаманне для приховання змісту сказаного чи співаного під час обряду.

Відомо, що калина у дівочій пісні – символ внутрішньої та зовнішньої чистоти дівчини, а дещо інших відтінків набуває у жіночій ліриці: «Присіли мене діти, як калиночку квіти» [9, 242]; «Калиновий цвіт» [12, 201]; «Твоя борода – як на смітнику сміття, / Моє личенько – як калинове віття» [9, 144]; «Калина-малина, / Ягідка червона,/ Чого рано розцвіла? / Не плач, не журися, / Молода дівчино,/ Що й чужая сторона» [12, 144]. Бачимо, що цей образ у жіночих піснях здебільшого дещо приземлений. Молодиця в чомусь дорігає, інколи жаліється калині. Через гіркоту страждань жінки довершений весільний символ краси і вірності у ліриці змінює свою вишукану форму на більш спрошену.

Серед найпоширеніших орніологічних символів – образ зозулі, голуба, голубоньки, лебедя, перепелички, орла. Зазвичай вони уособлюють людських героїв, набуваючи рис характеру чи портретування персонажів пісні: «А вже ж мої лебеді / Да й наплавалися, / А вже ж мої карі очі / Да й наплакалися» [9, 242]; «А невісточка, сивая голубочка, прийшла» [9, 49-50]; «Ви, голубці сизокриленькії, / Сизокрилі, сизоорленькії» [9, 218]; «Брати мої, брати мої, брати-соколочки» [9, 222-223]; «назви ж ти нелюба / Та ясним соколом» [9, 241]; «Мене мати годувала, / Як перепеличу» [9, 121]; «Що любилися, серденъко мое, / Як у лісі голубоньків пара» [9, 87-88]; «Сивий соколонько» [12, 53-54]; «Ой старосто-голубчику» [12, 187]; «Ой пошлю я галку, де мій рідний батько» [12, 28]; «Ой полети, орле, де мій братик оре» [12, 28]; «Полетіть, синиці, до мої сестриці» [12, 28]; «Полети, чечітко, до моєї тітки» [12, 28]; «Кумко-любко, сивелька голубко» [12, 104]; «Сини-соловейки» [12, 64]; «Дочки ж мої пави» [12, 64]; «Шануй же ня, мій миленький, / Як ластівку в стрісі» [12, 123]; «Я в чужій стороні, як качечка на воді» [12, 222].

Образ зозулі, напевно, чи не найвідоміший. Свого часу Ф. Колесса звернув увагу на мотив метаморфози жінки у баладах, весільних та ліричних піснях. Детально проаналізований цей образ у монографії Надії Пастух. Авторка підкреслює належність цього зооморфного образу до жіночої статі, звертає увагу на зозулю як на своєрідний медіатор між світом живих та потойбічним світом [13]. За допомогою прийому паралелізму легко простежити шлях переродження, котрий мусить пройти дівчина: наречена – зозуля – одружена жінка в чужого роду. Справді, крім надання цим образом естетичного навантаження у ліриці, спостерігаємо неодноразово і міфологічний сюжет перетворення жінки на пташку: «Куди хтіла полинути, як голубка в полі» [12, 107].

Знаходимо цей мотив і у весільній пісенності: «Ta Оленко-голубочко, / Приголуб Василечка» [10, 101]; «Летять галочки йа в три рядочки, / Зозуля – попереду. / Ідуть дівочки йа в три рядочки, / Галина попереду» [14, 372].

Живучість цього мотиву у слов'янських народів, на думку Ф. Колесси, пов'язана з дещо іншими, міфологічними віруваннями у метемпсихозу, коли душа вмерлого перетворюється на пташку і являється живим [1, 141]. Оскільки ж стан нареченої або одруженої розрінюють як стан померлої, тому спільні елементи сюжету у ліричних і весільних піснях не викликають подиву.

Мотив перетворення дівчини чи жінки на птаха часто передує у пісні ще одній сюжетній лінії – коли героїня твору чи то іде після весілля в чужу сторону, чи після кількох років важкого подружнього життя збирається летіти до батьків.

У весільній пісні дівчина, яка "... рідному родові вона вже, а чужому ще не належить" [15, 113]", стає нібито іншою людиною, перероджується. Її нова родина забирає далеко-далеко: «Бо поїдем попід гаєм / З тим славним короваем / На чужую сторону, / Щоб не було сорому» [10, 34]; «Ой казав ти, мій батеньку, / Що не даси мене замуж. / Тепер даш, не жалуєш / І світ мені зав'язуєш, / Та за синее море, / За широке поле, / За зелену дібровону, / Що не втраплю додомону» [10, 61]; «Мій любий татунечку, / Приступи до бережечку, / Озъми мене за ручечку! / Слиби ваша воля, / Викупіть мене з моря» [10, 119].

Що стосується жіночої лірики, то тут теж знаходимо немало сюжетів народних пісень, які розповідають про намагання молодиці втекти до батьківської хати, перетворившись на пташку. Також у багатьох жіночих піснях йдеться про повернення дочки пташкою, яку не пізнають вдома і хочуть застрелити в саду. В інших випадках жінка шукає Дунаю або

перевізника через ріку, яка виступає своєрідним медіатором між батьками та новою родиною, домівкою та чужиною, а відтак між безтурботним діуванням та нещасливою долею: «Нехай моє біле тіло / Тиха вода вимиває, / Нехай же той не любонько / Нагайкою не крає» [12, 159]; «Летіла лугами, лечу берегами» [9, 37-38]; «Ой ти, Дунай-річка, / Широка, глибока, / Возьми мою душу, / Бо я одинока» [9, 104]; «Ой ви, риболовці, / Та прекрасні на вроду, / Візьміть мене на човник, / Перевезіть через воду» [9, 97]; «В мене мати та не рідня: / Посилає по воду / Незобуту, не зодягнуту, / Головочку необ'язану, / Тільки личком підперезану» [9, 30-31].

Серед безлічі спільніх мотивів можемо виокремити ще один – посилання невістки по воду у весільній пісенності, який знайде своє віддзеркалення і в жіночій народній поезії. У весільних звичаях українців посилання свекрухою невістки по воду практикувалося на другий день весілля і мало свій обрядово-ритуальний підтекст. Нарікання дівчини на свою долю приховує справжню причину такого випробування: «Йди, невістко, по воду / До широкого броду. / Та помий біло ноги, / Не ставай до розмови. / Поки води принесла, / та й вечера одійшла. / Подавала усім пити, / Стала ложки мити» [14, 622].

В обрядовій практиці XIX ст. таке випробування означало утримання молодої жінки від спокуси бути звабленою іншими чоловіками, а в далекому минулому наділяло її правом гетерогамії, перш ніж внаслідок закріплення угоди між родами (обряд перезви) набере чинності індивідуальна сім'я. Отже, мотив з весільних обрядодійств з міфологічною обумовленістю легко перенісся до пісенної лірики. Проте тут він вже виконує естетичну функцію.

Висновки. Опрацювання фольклорних зразків дозволяє зробити певні висновки. У весільних піснях образи, символи та мотиви несуть певне міфологічне наповнення текстів, проте нерідко їх первісне призначення забулося чи зневеливалося через давність обряду. Родинно-побутова ж пісенність – як повноцінна спадкоємиця весільної – запозичила здебільшого ряд найяскравіших компонентів шлюбного обряду лише через їх естетичну, емоційно-психологічну насыщеність.

Хвилююча мить одруження, щастя, що переповнює молоду, – ось головні моменти весільної обрядовості. Лірична, а точніше жіноча пісня (яка превалює в основі цього дослідження) передає сумні, інколи трагічні ноти настрою ліричного героя. В обох випадках характер розповіді – експресивний, наділений яскравим емоційним зображенням, щоправда, з різними відтінками почувань. Тим-то естетика ліричної пісні біdnіша від

весільної, щоправда, часто і не в кількості епітетів чи порівнянь, не в бідності образної системи чи відсутності оригінальних сюжетних ситуацій. Той чи інший образ або мотив, який простежуємо в обидвох текстах, змальовано різними фарбами, різним їх нанесенням та насиленістю. Сумні події ліричної поезії зображені не так яскраво та чітко, як у весільній пісні. І все ж народнопоетична стихія спромагається знаходити прекрасне і в драматичних, і в трагічних сторонах людського буття.

Список використаної літератури

1. Колесса Ф.М. Балада про дочку-пташку в слов'янській народній поезії / Філарет Колесса // Колесса Ф.М. Фольклористичні праці. – К.: Наук. думка, 1970. – С.109-163.
2. Репрінтне відтворення з видання: "Русалка Дністровая. Ruthenische Volkslieder. – У Будимь: Письмом Корол. Всеучилища Пештанського, 1837". – Л. : [б.в.], 2007. – 136 с.
3. Круглов Ю.Г. Русские обрядовые песни: Учеб. пособие для пед. ин-тов по спец. "Рус. яз. и лит." – 2 -е изд., испр. и доп. / Ю.Г. Круглов. – М.: Высш. шк., 1989. – 320 с.
4. Білик В. Деякі аспекти психологічного зображення в ліричних обрядових піснях / В. Білик // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2006. – Вип. 37. – С. 146-160.
5. Добрянська Л. Експедиційна діяльність Володимира Гончовського у Львівській консерваторії (1961 – 1968) / Л. Добрянська // Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавства. – 2011. – Вип. 10. – С.44-63.
6. Іваницький А.І. Український музичний фольклор. Підручник для вищих учбових закладів / А.І. Іваницький . – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 320 с.
7. Копаниця Л.М. Пісенні жанри українського фольклору: Навчальний посібник / Л.М. Копаниця. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2004. – 222 с.
8. Давидюк В. Вибрані лекції з українського фольклору(в авторському дискурсі) / В. Давидюк. – Луцьк: ВАТ Волинська обласна друкарня, 2009. – 436 с.
9. Українські народні пісні. Родинно- побутова лірика. Ч. 2. – К.: Дніпро, 1965. – 528 с.
10. Весільні пісні. У 2 кн. – Кн. 2. / [упор., прим. М. Шубравської]. – К.: Наукова думка, 1982. – 670 с.
11. Гарасим Я. Національна самобутність естетики українського пісенного фольклору / Я. Гарасим. – Львів: НВФ "Українські технології", 2010. – 376 с.
12. Пісні родинного життя. Збірник / Упоряд., авт. вступ. ст. та приміт. Г.В.Довженок; Відп. ред. І.П. Березовський. – К.: Дніпро, 1988. – 359 с.
13. Пастих Н. Зооморфні образи в українському фольклорі. Образ зозулі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.01.07 "Фольклористика" / Н. Пастих. – Л., 2001. – 20 с.
14. Весільні пісні. У 2 кн. – Кн. 1. / [упор., прим. М. Шубравської]. – К.: Наукова думка, 1982. – 871 с.
15. Андреєва Т.М. Ініціаційна поетика шлюбного обрядокомплексу (весільна

ініціація) / Т.М. Andresva // Andresva T.M. Poetika iніціаційного комплексу в українському фольклорі: Монографія. – К.: ВГЛ "Обрій", 2011. – 171 с.

Одержано редакцію – 18.11.2014. Прийнято до публікації – 15.12.2014.

Аннотация. Михалевич И. Реминисценции свадебной эстетики в. Прийнято до публікації – народной любовной лирике. В предлагаемой статье прослежено влияние распространенных образов и мотивов свадебных песен на необрядовое творчество. Как известно, лирика имеет много общих черт со. свадебной песенностью. На основе самых распространенных образов и мотивов О. Н. видим, что мифологически-обрядовое, функциональное или эстетическое наполнение свадебной песни присутствует во многих женских песнях через проникновение одного жанра в другой. Такого рода общие элементы держатся между собой или же слабой связью, так как присутствуют не только в этих жанрах (например, астральные или орнитологические символы, которыми богаты и веснянки, и колядки, и детское творчество и т.д.). Тесное проникновения наблюдаем в мотивах, сюжетных ситуациях или конфликтах, поскольку они присущи поэтике только женских или свадебных песен (мотив глумливой ссылки девушки или женщины за водой). Мифологическая трактовка определенных обрядов свадебных песен позволяет по-другому воспринимать, на первый взгляд, необрядовую, более позднюю по происхождению лирическую песню.

Выделение и анализ реминисценций обрядовой песенности в любовной лирике помогает глубже понимать народные тексты в сфере морально-этической и эстетической. Наличие таких междужанровых связей подтверждает монолитность фольклора как целостного проявления народного мировоззрения, образа жизни и мышления.

Ключевые слова: свадебная эстетика, лиричность, символ, необрядовое творчество, мотив, женская песня, образ, сюжет, астральная символика, растительный мир, метафора.

Summary. Mykhalevych I. The reminiscences of wedding aesthetics in traditional love lyrics. This article traces the impact of the most common images and motifs in wedding songs' unritual creativity. As it is known, the poetry has many common features with the wedding songs. On the basis of the most common patterns and motifs we can see that the mythological and ritual, functional or aesthetic content of wedding songs exists in many women songs and filter through one genre to another. Such common elements are held together with a weak relation, because they are not only in these genres (eg, astral or ornithological symbols that exist in vesniankas, and carols, and children's art, etc.). The narrow link is seen in the motives, plot situations or conflicts as they are inherent in poetics or a female wedding songs (the motif of mocking reference of a girl or woman to bring the water). Mythological interpretation of certain wedding ceremonies' songs allows to perceive at first site, the unritual late-born lyrical song.

The extraction and analysis of reminiscences of ritual songs in love lyrics helps to understand folk texts deeper in the ethical and aesthetical sphere . The presence of any links between genres confirms the solidity of folklore as an integral expression of the national outlook, way of life and thinking.

Keywords: wedding aesthetics, lyricism, symbol, unritual art, motif, female song, image, story, astral symbolism, flora, metaphor.